

2024 HERFST NIEUWSBRIEF PAN NEDERLAND

Bij burgerinitiatieven worden hormoon-verstorende en neurotoxische pesticiden in het stof van alle 112 onderzochte slaapkamers gevonden.

Wetenschappers concluderen dat neonicotinoïde insecticiden op alle fronten voor vogels schadelijk zijn.

De Gezondheidsraad waarschuwt voor de gevolgen van azool-fungiciden in de landbouw, die resistentie bij voor mensen ziekmakende schimmels veroorzaken, zelfs met dodelijke gevolgen.

Wetenschappers zijn van mening dat toegelaten middelen niet goed getoetst zijn op kankerverwekkende effecten en dat het toelatingsbeleid van pesticiden niet deugt.

En nu de schrijnende zaak in Frankrijk, waar een fatale leukemie bij een 11-jarig meisje in verband is gebracht met de moeder, die tijdens haar zwangerschap als bloemist werkzaam was.

Hoe lang kan en mag de overheid het 'veilige pesticiden luchtkasteel' nog in stand houden?

Wordt donateur van PAN Nederland

PAN Nederland heeft als doel het gebruik van schadelijke bestrijdingsmiddelen uit te bannen. Wij werken hieraan door politiek en beleidsmakers aan te spreken, onderzoek te doen en burgers te informeren. PAN-NL doet bijv. onderzoek naar resten van bestrijdingsmiddelen in boeketten, tuinplanten, groente en fruit. Het team van PAN-NL werkt op vrijwillige basis en wij huren geen kantoorruimte: alle donaties komen 100% ten goede aan het realiseren van onze doelen.

Donateurs maken ook duidelijk dat voor hen voedsel en een milieu zonder schadelijke bestrijdingsmiddelen belangrijk is, dat geeft PAN-NL meer impact. Vaste donateurs krijgen elk kwartaal de nieuwsbrief en 1 x per jaar wordt de donateur uitgenodigd voor een (digitale) bijeenkomst.

Donateurschap is minimaal € 10,00 per jaar.

[meld je aan!](#)

AANKONDIGING WEBINAR 'Op naar een duurzame tuinbranche'

Over enkele jaren (in 2030) zijn de meeste planten die je koopt zonder schadelijke gifresten. En dragen zo werkelijk bij aan biodiversiteit. Dat is waar PAN-NL zich voor inzet samen met de tuincentra. Daarom zijn we een campagne gestart.

Hoe komen we daar?

Wat verwachten we van de consument?

Wat moeten tuincentra nu doen om dit te halen?

Hoe overtuigen we alle tuincentra mee te doen?

Waar loop je als teler tegenaan?

Denk en luister mee tijdens de online webinar van Pesticide Action Network Nederland

Op donderdag 21 november 2024

Van 15.00 – 16.00 uur

Met onder andere:

Marlonneke Willemsen, ze maakte tijdens haar fotografieproject indrukwekkende foto's van insecten die doodgingen na het eten van gangbaar geteelde planten.

Peter Paul Kleinbussink, directeur Intratuin, werkt toe naar 70% chemievrije planten in 2030.

Bart van de Starre, directeur Van der Starre, teelt klimplanten zonder chemische bestrijdingsmiddelen voor particulieren, gemeenten en retail.

Geef je op via [deze link](#)

Zie [hier](#) voor meer informatie.

TROUW DUURZAME 100: PAN-NL plaats 3 in de categorie

gezondheid; plaats 14 in de algemene top 100.

Wij zijn heel blij met deze mooie erkenning van ons werk en inzet. Aan allen die ons voor de Duurzame 100 hebben genomineerd onze hartelijke dank.

Onze felicitaties gaan uit naar nummer 1 van de duurzame 100: 'Rechten van de Natuur' en alle andere winnaars. De beweging 'Rechten voor de Natuur' geeft bomen, rivieren en bedreigde diersoorten letterlijk een stem. Door als 'voogd' voor ze in te spreken, bij de overheid en in rechtszaken, beschermen mensen de natuur.

SOS slaapkamer: 137 pesticiden – 70% uit de landbouw

De Belgische/Nederlandse vereniging [Velt](#) (Vereniging voor ecologisch leven, koken en tuinieren) heeft in een burgeronderzoek in 112 Nederlandse en Belgische slaapkamers stofmonsters laten nemen en onderzoek op pesticiden. **De resultaten zijn alarmerend:** In totaal zijn in de 112 slaapkamers 137 verschillende pesticiden aangetroffen, gemiddeld 21 per slaapkamer.

In alle onderzochte slaapkamers zijn pesticiden **met hormoon verstorende, neurotoxische pesticiden en pesticiden met negatieve impact op de voortplanting, gevonden. 70% van de 137 aangetroffen pesticiden zijn toe te schrijven aan het gebruik in de landbouw.**

Voorjaarsbloembollen – Zijn telers op de goede weg?

Om te weten of in 2024 voorjaarsbloembollen voor insecten veiliger zijn dan de in 2021 onderzochte bloembollen, heeft PAN-NL in een steekproef 15 monsters bloembollen, waarvan de bloemen in het voorjaar als voedselbron voor insecten aantrekkelijk zijn, op bestrijdingsmiddelen onderzocht. PAN-NL is blij verrast dat in dit in onderzoek in de voorjaarsbloeiers relatief weinig bestrijdingsmiddelen zijn aangetroffen. Het resultaat laat zien dat bloembollen residu-vrij of residu-arm geteeld kunnen worden.

PAN-NL roept bloemisten op om te stoppen met bloemen van

buiten de EU

PAN-NL roept bloemisten op te stoppen met de verkoop van buiten de EU geproduceerde bloemen. Dit naar aanleiding van het nieuws dat in Frankrijk voor het eerst de dood van een kind direct gelinkt wordt aan de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen op bloemen. PAN-NL is al jaren zeer bezorgd over de blootstelling van bloemisten aan resten van bestrijdingsmiddelen (residuen) die in grote aantallen en gehalten op snijbloemen aanwezig zijn. Uit ons [onderzoek in 2022](#) vonden we gemiddeld 25 verschillende residuen op rozemarijn en 17 residuen op gemengde boeketten. Van de gevonden stoffen is een derde in de EU verboden.

Neonicotinoïden: op alle fronten schadelijk voor vogels

Niet alleen bijen en hommels, maar ook vogels ondervinden grote gevolgen van neonicotinoïden: een groep pesticiden die wordt gebruikt in de landbouw, aldus een [Persbericht van Vogelbescherming Nederland](#). Nieuw onderzoek van Wageningen Universiteit (WUR), gepubliceerd in wetenschappelijk tijdschrift [Ecology Letters](#), toont aan hoe ver de invloed van deze stoffen reikt. Wetenschaps als o.a. huismuis, patrijs en wilde endend hebben niet alleen een lagere overlevingskans, maar krijgen ook te maken met verslechterde gezondheid en negatieve effecten op hun gedrag en voortplanting.

Update bij Ctgb lopende zaken

Ctgb laat weer een gevaarlijke fungicide toe

Op 8 augustus 2024 diende PAN-NL bij het Ctgb een bezwaarschrift in tegen de toelating van het azool-fungicide LS PROTHIO METCO. Dit product bevat de azool fungiciden prothioconazole en metconazole. De laatste is een zogenaamde [Kandidaat voor Vervanging](#). [Waarom heeft PAN-NL tegen deze toelating bij het Ctgb bezwaar aangetekend?](#)

Wij stellen o.a. vast: Bij de risicobeoordeling negeert het Ctgb de grote toename van azool-resistente schimmels en gisten, veroorzaakt door het grootschalig gebruik van azool fungiciden in de landbouw, en die bij een verzwakt mens dodelijke schimmelinfecties van bijvoorbeeld de *Aspergillus fumigatus* veroorzaken. De [Gezondheidsraad](#) concludeerde in juni 2024, **dat de resistentie van schimmels tegen antimycotica de behandelbaarheid van schimmelinfecties bij de mens steeds vaker ondermijnt en een ernstige bedreiging vormt voor de volksgezondheid.** Het gebruik van azool fungiciden in de landbouw, die uitgestelde chronische gezondheidseffecten bij de mens veroorzaakt, met zelfs dodelijke afloop, is in strijd met de pesticiden verordening [EG 1107/2009](#), artikel 4.

Welke geheimen verbergen pesticiden producenten?

Juli 2023 hebben PAN Europe en PAN-NL op grond van de Wet open overheid (Woo) een [verzoek tot openbaarmaking](#) van de samenstelling en de toxicologisch informatie van 13 gewasbeschermingsmiddelen bij het Ctgb ingediend.

Meestal is van een gewasbeschermingsmiddel slechts een klein deel van de toevoegingen de chemische samenstelling bekend of helemaal niets en openbaar. De toevoegingen kunnen uit zeer schadelijk stoffen bestaan zoals PFAS, die uiteindelijk in het milieu terechtkomen. Het Ctgb zou in de samenstelling van de toevoegingen inzicht moeten in kunnen hebben. Door de indiening van een Woo verzoek bij het Ctgb willen PAN Europe en PAN-NL een tipje van de chemische sluier van een aantal gewasbeschermingsmiddelen oplichten. Lees [hier](#) het verloop van deze spannende procedure en over het door de industrie ingediende Woo verzoek bij het Ctgb.

Is er voortgang?

23 februari 2022 hebben PAN-NL en 3 partner organisaties bij het Ctgb een [bezwaarschrift](#) tegen de verlenging van 10 glyfosaat houdende middelen ingediend. Nu is er door het CBb (College van Beroep voor het bedrijfsleven) een datum vastgelegd voor een zitting met alle partijen op 18 juni 2025.

Op dezelfde dag zal er een zitting plaats vinden inzake het door PAN-NL ingediende [bezwaar](#) tegen de toelating van BELEM 0.8GM op basis van de werkzame stof cypermethrin.

Voor een overzicht van alle juridische procedures: kijk in de categorie 'Bezwaarschriften' van ons [archief](#).

Nieuws uit de media

01/08/2024 [Bayer vraagt verbod PFAS op gewasbeschermingsmiddelen](#)

06/08/2024 [Bayer ziet verkoop middelen met glyfosaat stijgen](#)

09/08/2024 [PAN maakt lijst: kwekers biologische bloemen, bollen, bomen en zaden](#)

12/08/2024 [Ctgb past werkwijze aan na uitspraak Europees Hof](#)

15/08/2024 [Giftig en kankerverwekkend: tuinder loost 6000 keer meer verboden stof dan toegestaan](#)

23/08/2024 [30+ verboden bestrijdingsmiddelen in oppervlaktewater](#)

26/08/2024 [Opinie: Gemeenten, bescherm burger, bij en boer met bufferzones tegen landbouwigif](#)

06/09/2024 [WUR erkent: 'Wetenschappers hadden niet mogen deelnemen aan pesticidenlobby'](#)

10/09/2024 [Pesticiden in ons groente en fruit: hoe schadelijk is die bespoten appel?](#)

10/09/2024 [Verbied gevaarlijke pesticiden NU!](#)

16/09/2024 ['Kankerrisico bij bestrijdingsmiddelen wordt al jaren verkeerd gemeten'](#)

16/09/2024 [Meeste glyfosaat in Europese rivieren niet afkomstig van boeren, maar van middel dat je bijna dagelijks gebruikt](#)

18/09/2024 [EU-Parlement akkoord met veto PvdD tegen importproducten met verboden pesticiden](#)

25/09/2024 [Changemaker Peter Paul Kleinbussink \(Intratuin\): 'Spijt dat ik zo lang heb geluisterd naar de chemische bestrijdingsindustrie'](#)

04/10/2024 [WUR erkent: 'Wetenschappers hadden niet mogen deelnemen aan pesticidenlobby'](#)

04/10/2024 [Studeer meer: Bestrijdingsmiddelen op groente en fruit: hoe ongezond is dat?](#)

07/10/2024 [Eindelijk uitsluitsel: Dit is de verrassende reden dat er zoveel PFAS in hobbykipeieren zit](#)

08/10/2024 [Ruim honderdduizend mensen tekenen voor ecologische landbouw en minder stikstofuitstoot](#)

10/10/2024 [Giftige bestrijdingsmiddelen in landbouw ook schadelijk voor vogels](#)

11/10/2024 [Doodsoorzaak dochter van Franse bloemist erkend: kwam door pesticiden](#)

12/10/2024 [Leukemie door pesticiden op bloemen: 'Franse zaak hopelijk wake-upcall voor ons'](#)

15/10/2024 [Mix van bestrijdingsmiddelen in sloten en plassen is een 'dodelijke cocktail'](#)

22/10/2024 [Open sierteelt leeft voorschriften juist middelengebruik onvoldoende na](#)

22/10/2024 [Opinie: Het systeem werkt niet: wéér blijkt een 'veilige' pesticide helemaal niet zo veilig](#)

29/10/2024 [Constante aandacht en metingen van PAN-NL lijken vruchten af te werpen](#)

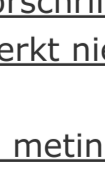
Radio

22/08/2024 [Verboden maar toch gevonden: bestrijdingsmiddelen in het oppervlaktewater | NPO](#)

[Radio 1](#)

Facebook

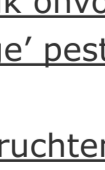
Twitter

Website

Instagram

LinkedIn

Deze e-mail is verzonden aan [{{email}}](#). • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u nieuwsbrief@pan-netherlands.org toe aan uw adresboek.

